

אשר הסיפור הזה שמענו מפה קדוש כבוד קדושת הרב הגדול ר' אהרן משטארישעלע שבזמן הקדוש ר' יחיאל מיכל הנ"ל [הנזכר לעיל] הי' איש אחד דר במלון בכפר אצל שר א' [אחד] משרי פולין, ונתחייב האיש ממון רב לה עולמית לטחון שם ברחיים. והנה האיש ובי"ב [ובני ביתו] ובאו אנשים חשובים להשר והפצירו בו שיתן חירות ורשות רשות, ויצאו מהתפישה, והשר העמיד שומרים אצלם של בי"מ [ברית מילה] ובא גי"כ [גם כן] הקלוצוויט [מפקח משכ

[1] רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב (1726-1786) המכונה המגיד מזלוטשוב. מתלמידי הבעש"ט והמגיד ממזריטש.

הסעודה ושתו יי"ש [יין שרף] הרבה עם הקלוצוויט עד שהטיב לבו ביין. אמר להקרואים: "הנה יש לי שלשה סוסים טובים אשר הם קלים במרוצתם כמו הצבאים, ואם תשלמו לי אזי אגנוב אותם ואת אשתו ובניו ואוליכם לעיר הרחוק מכאן עשר פרסה בלילה הזה." כי ה' ימי החורף אשר הדרך חלקה בתכלית והלילה ארוכה מאד. והסכימו כולם לזה ונתנו להקלוצוויט כמה רמ"כ [רובל מטבע כסף], וגנב את האיש וב"ב [ובני ביתו] וברחו בתחילות הלילי [הלילה]. והשומרים ה' כולם שיכורים מריבוי שתיית היי"ש ונרדמו ולא ידעו מזה כלל. והנה בזמן קצר נסעו ג' פרסאות מהחצר ונזכרו ששכחו את הדרך הנימול, ובכו בכייה רבה וה' בדעתם לחזור, ולא רצה הערל כי ה' ירא לנפשו כי יתוודע להשר שגנבם. ונסע עד שבאו בסוף הלילה להעיר, והערל חזר לדרכו. והנה בחצי הלילי כאשר פנו היי"ש [היין שרף] מהשומרים, קמו משינתם וראו שברח היהודי וב"ב [ובני ביתו] ותיכף הלכו וסיפרו להשר, ושלח השר סוסים רודפים בכל הדרכים ולא השיגם. ואמרו להשר שהילד הקטן נשאר בחצר, ולקח השר את הילד ונתן אותו למינקת ערלית, וה' בדעתו שהוא יהי לו לעבד לעולם. וכאשר בא הקלוצוויט מדרכו סיפרו לו איך שהראנדאר [החוכר] וב"ב [ובני ביתו] ברחו מהחצר. והקלוצוויט ה' עשיר גדול וחשוכי בנים ובעיני השר נשא חן, והלך הקלוצוויט להשר וביקש ממנו שיתן לו את הילד והוא יאמן אותו על ברכו ויהי לו לבן. ונתן אותו השר ונגדל אצלו הילד עד בן שמונה שנים, וקרא להקלוצוויט ואשתו אב ואם. וכשה' בן שמונה [שמונה] שנים חנכו לעסוק במרעה הצאן. פעם א' ה' בשדה עם הצאן ונפל קטטה בין הנער ובין הרועים. אמרו לו: "אל תדמי בנפשך שאתה מיוחס בן הקלוצוויט. באמת אתה לא מבני עמינו כי יהודי אתה." וסיפרו לו המעש' [המעשה] ולא האמין לדבריהם. ואמרו לו: "אם אין אתה מאמין לדברינו הא לך אות. ראה שאתה נימול ואנו ערלים." וראה שכן הוא כדבריהם וחשב בדעתו: "א"כ [אם כך] שאני מיהודים רצוני ג"כ [גם כן] להיות יהודי כמו אבי ואמי." וחשב מחשבות איך לברוח לעיר בין יהודים. פעם א' [אחת] נסע הקלוצוויט ואשתו מביתם, וידע הנער שיבואו לביתם אחר כמה ימים. ותיכף אחר נסיעתם ברח לנפשו עד שבא לעיר בין יהודים, וסיפר להם המעש' [המעשה]. ותיכף חלצו ממנו בגדי שעטנו ולבשו אותו בגדי יהודי וטלית קטן, ונתעכב שם כמו שנה ולמד א"ב וסדר התפלי' [התפילה]. ואח"כ [ואחר כך] נשלח משם לעיר ואחרת כי קראו פן יתוודע הדבר. ושם למד חומש עד לימוד התלמוד ונעש' בר מצו' [בר מצווה]. ואח"כ [ואחר כך] נסע משם לשישי' [לישיבה] ונעש' [ונעשה] שם למדן בגפ"ת [בגמרא, פוסקים, תורה]. ומשם לקח אותו איש הדר במלון ללמד עם בניו ועסק במלמדות כמה זמנים והבעה"ב [הבעל הבית] אשר עסק אצלו בעסק המלמדות ה' מחסידי הרב הקדוש ר' מיכל מזלאטשיב. פעם א' [אחת] נסע הבעה"ב [הבעל הבית] שלו לרבו, אמר להנער: "הנה אני נוסע כעת מחר לרבי לזלאטשוב. אם רצונך לנסוע עמי אקח אותך." אמר: "ולמה לא יהי רצוני בזה? אדרב' [אדרבא] אפשר שהרב הקדוש יגלה לי מקום אבי ואמי." ולמחרתו נסעו שניהם לזלאטשיב, ונכנס הבעה"ב [הבעל הבית] במחיצת קדשו, ואחריו נכנס המלמד וסיפר להרב כל המעש' [המעשה] עמו ואיך שהוא אינו יודע מאביו ואמו איה מקום תחנונם. לא השיב לו הרב כלל ע"ז [על זה] רק לקח חתיכ' [חתיכת] קלף וכתב על הקלף כמה תיבות ותפר הקלף בתוך חתיכ' [חתיכת] עור. וציוה להמלמד שילבוש את הקלף תחת בגדיו והקלף יהי כן תפור לא יפתח עד אם יהי אצלו החתונה. וכשיעמוד תחת החופה יהי רב או מ"צ [מורה צדק] אשר יפתח את תפירת העור ויקרא מה שכתוב בהקלף ואח"כ [ואחר כך] יכול לקדש את הכלה כדת. ואח"כ [ואחר כך] נסע לביתו ועסק במלמדות והעור אשר תפור בו הקלף לבש מתחת בגדיו כאשר ציוה ולא פתח ולא ידע כלל מה שכתוב בהקלף. ונסע ממקום זה למרחוק ועסק

הסעודה ושתו יי"ש הרבה עם הקלוצוויט עד שהטיב לבו ביין. אמר להקרואים: "הנה יש לי שלשה סוסים טובים אשר הם קלים במרוצתם כמו הצבאים, ואם תשלמו לי אזי אגנוב אותם ואת אשתו ובניו ואוליכם לעיר הרחוק מכאן עשר פרסה בלילה הזה." כי ה' ימי החורף אשר הדרך חלקה בתכלית והלילה ארוכה מאד. והסכימו כולם לזה ונתנו להקלוצוויט כמה רמ"כ [רובל מטבע כסף], וגנב את האיש וב"ב [ובני ביתו] וברחו בתחילות הלילי [הלילה]. והשומרים ה' כולם שיכורים מריבוי שתיית היי"ש ונרדמו ולא ידעו מזה כלל. והנה בזמן קצר נסעו ג' פרסאות מהחצר ונזכרו ששכחו את הדרך הנימול, ובכו בכייה רבה וה' בדעתם לחזור, ולא רצה הערל כי ה' ירא לנפשו כי יתוודע להשר שגנבם. ונסע עד שבאו בסוף הלילה להעיר, והערל חזר לדרכו. והנה בחצי הלילי כאשר פנו היי"ש [היין שרף] מהשומרים, קמו משינתם וראו שברח היהודי וב"ב [ובני ביתו] ותיכף הלכו וסיפרו להשר, ושלח השר סוסים רודפים בכל הדרכים ולא השיגם. ואמרו להשר שהילד הקטן נשאר בחצר, ולקח השר את הילד ונתן אותו למינקת ערלית, וה' בדעתו שהוא יהי לו לעבד לעולם. וכאשר בא הקלוצוויט מדרכו סיפרו לו איך שהראנדאר [החוכר] וב"ב [ובני ביתו] ברחו מהחצר. והקלוצוויט ה' עשיר גדול וחשוכי בנים ובעיני השר נשא חן, והלך הקלוצוויט להשר וביקש ממנו שיתן לו את הילד והוא יאמן אותו על ברכו ויהי לו לבן. ונתן אותו השר ונגדל אצלו הילד עד בן שמונה שנים, וקרא להקלוצוויט ואשתו אב ואם. וכשה' בן שמונה [שמונה] שנים חנכו לעסוק במרעה הצאן. פעם א' ה' בשדה עם הצאן ונפל קטטה בין הנער ובין הרועים. אמרו לו: "אל תדמי בנפשך שאתה מיוחס בן הקלוצוויט. באמת אתה לא מבני עמינו כי יהודי אתה." וסיפרו לו המעש' [המעשה] ולא האמין לדבריהם. ואמרו לו: "אם אין אתה מאמין לדברינו הא לך אות. ראה שאתה נימול ואנו ערלים." וראה שכן הוא כדבריהם וחשב בדעתו: "א"כ [אם כך] שאני מיהודים רצוני ג"כ [גם כן] להיות יהודי כמו אבי ואמי." וחשב מחשבות איך לברוח לעיר בין יהודים. פעם א' [אחת] נסע הקלוצוויט ואשתו מביתם, וידע הנער שיבואו לביתם אחר כמה ימים. ותיכף אחר נסיעתם ברח לנפשו עד שבא לעיר בין יהודים, וסיפר להם המעש' [המעשה]. ותיכף חלצו ממנו בגדי שעטנו ולבשו אותו בגדי יהודי וטלית קטן, ונתעכב שם כמו שנה ולמד א"ב וסדר התפלי' [התפילה]. ואח"כ [ואחר כך] נשלח משם לעיר ואחרת כי קראו פן יתוודע הדבר. ושם למד חומש עד לימוד התלמוד ונעש' בר מצו' [בר מצווה]. ואח"כ [ואחר כך] נסע משם לשישי' [לישיבה] ונעש' [ונעשה] שם למדן בגפ"ת [בגמרא, פוסקים, תורה]. ומשם לקח אותו איש הדר במלון ללמד עם בניו ועסק במלמדות כמה זמנים והבעה"ב [הבעל הבית] אשר עסק אצלו בעסק המלמדות ה' מחסידי הרב הקדוש ר' מיכל מזלאטשיב. פעם א' [אחת] נסע הבעה"ב [הבעל הבית] שלו לרבי, אמר להנער: "הנה אני נוסע כעת מחר לרבי לזלאטשוב. אם רצונך לנסוע עמי אקח אותך." אמר: "ולמה לא יהי רצוני בזה? אדרב' [אדרבא] אפשר שהרב הקדוש יגלה לי מקום אבי ואמי." ולמחרתו נסעו שניהם לזלאטשוב, ונכנס הבעה"ב [הבעל הבית] במחיצת קדשו, ואחריו נכנס המלמד וסיפר להרב כל המעש' [המעשה] עמו ואיך שהוא אינו יודע מאביו ואמו איה מקום תחנונם. לא השיב לו הרב כלל ע"ז [על זה] רק לקח חתיכ' [חתיכת] קלף וכתב על הקלף כמה תיבות ותפר הקלף בתוך חתיכ' [חתיכת] עור. וציוה להמלמד שילבוש את הקלף תחת בגדיו והקלף יהי כן תפור לא יפתח עד אם יהי אצלו החתונה. וכשיעמוד תחת החופה יהי רב או מ"צ [מורה צדק] אשר יפתח את תפירת העור ויקרא מה שכתוב בהקלף ואח"כ [ואחר כך] יכול לקדש את הכלה כדת. ואח"כ [ואחר כך] נסע לביתו ועסק במלמדות והעור אשר תפור בו הקלף לבש מתחת בגדיו כאשר ציוה ולא פתח ולא ידע כלל מה שכתוב בהקלף. ונסע ממקום זה למרחוק ועסק

גם שם במלמדות עד שהי' בן תשע' [תשעה] עשר שנה עד שהתחילו לשדך אותו בת זוגו. וממקום שהוא עסק שם במלמדות רחוק כמו חמשי' [חמישה] פרסאות הי' דר איש עשיר בכפר, והאיש הי' דרכו לבוא לפרקים אצל בעה"ב [ביל הבית] שהוא עסק במלמדות. ונשא המלמד חן בעיני העשיר מאוד עד שאוהבו כאב את הבן. ולהעשיר הי' [היתה] בת נערי' [נערה] בתולי' [בתולה] ורצה מאוד לזווגה עם המלמד כי מאוד נשא חן בעיניו, עד שנגמר הדבר וכתבו תנאים למז"ט [למזל טוב] והגבילו זמן החתוני' [החתונה]. וכשבא זמן החתוני' [החתונה] נסעו הבעה"ב [הבעל הבית] והמלמד להעשיר הנ"ל [הנזכר לעיל]. וכשבאו לקח אותם העשיר בכבוד לביתו עד שהי' החופה במז"ט [במזל טוב], וכשעמד החתן תחת החופה נזכר מציווי הרב הקדוש ר' מיכל שלא יקדש את הכלה כ"א [כי אם] שיהי' תחת החופה רב או מ"צ [מורה צדק] ויראה מה שכתוב בהקלף. אמר למחותנו: "ידידי מחותני, החופ' [החופה] א"א [אי אפשר] להיות כהיום." וסיפר לו הציווי מהרב שצריך להיות רב תחת החופה. והגבילו

גם שם במלמדות עד שהי' בן תשע' עשר שנה עד שהתחילו לשדך אותו זוגו וממקום שהוא עסק שם במלמדות רחוק כמו חמשי' פרסאות הי' דר איש עשיר בכפר והאיש הי' דרכו לבוא לפרקים אצל בעה"ב [ביל הבית] שהוא עסק במלמדות. ונשא המלמד חן בעיני העשיר מאוד עד שאוהבו כאב את הבן. ולהעשיר הי' [היתה] בת נערי' [נערה] בתולי' [בתולה] ורצה מאוד לזווגה עם המלמד כי מאוד נשא חן בעיניו, עד שנגמר הדבר וכתבו תנאים למז"ט [למזל טוב] והגבילו זמן החתוני' [החתונה]. וכשבא זמן החתוני' [החתונה] נסעו הבעה"ב [הבעל הבית] והמלמד להעשיר הנ"ל [הנזכר לעיל]. וכשבאו לקח אותם העשיר בכבוד לביתו עד שהי' החופה במז"ט [במזל טוב], וכשעמד החתן תחת החופה נזכר מציווי הרב הקדוש ר' מיכל שלא יקדש את הכלה כ"א [כי אם] שיהי' תחת החופה רב או מ"צ [מורה צדק] ויראה מה שכתוב בהקלף. אמר למחותנו: "ידידי מחותני, החופ' [החופה] א"א [אי אפשר] להיות כהיום." וסיפר לו הציווי מהרב שצריך להיות רב תחת החופה. והגבילו

החופה ליום המחר, ותיכף שלח מחותנו מרכבה לעיר הסמוך להכפר אחר הרב, ולמחר בא הרב ועשו החופה כנהוג. וקודם שקידש הכלה לקח החתן את הקלף מתחת מלבושיו ונתן להרב שיקרא מה שכתוב בו. וראה הרב שלא נכתב כ"א [כי אם] ששה תיבות הללו היינו 'איך יכול ליקח אח את אחותי'. וכראות הרב את זה נבהלו רעיוניו ועמד כמשתומם ולא הבין כוונת הכתב. והראה להחתן והחתן כשקרא הקלף נתמלא שמחה והתחיל לספק בידיו. ורץ מהחופה להבית, ונבהלו כל העומדים שם, והמחותן נבהל מאד כי בדעתו הי' שאולי שגעון אחז להחתן. ושאל אותו הרב: "בקשתי שתגלה לי מהו שמחתך מקריאת התיבות הללו." וסיפר לו החתן המעשה מהחל עד כלה, ואמר להרב ששמחתו היא כי דעתו שברור הוא שהרב הקדוש ראה ברוח קדשו שהמחותן הוא אבי הכלה היא אחותי. ואח"כ [ואחר כך] דרש וחקר הרב מהמחותן מאיזה עיר הוא, וסיפר לו איך שברח מהשר. ושאל אותו הרב: וכי הציל כל ב"ב [בני ביתו]? אמר לו: "רק ילד קטן שכחתי שם." אמר לו הרב: "כמה שנים הוא מזמן הבריחה?" אמר שהזמן הוא תשעה עשר שנה. אמר החתן: "גם ימי חיי הם ג"כ [גם כן] תשעה עשר שנה ואני הוא בנך, הילד הנימול ששכחת, והכלה הוא אחותי." ואמר לו כל הסימנים, שם הקלוצוויט ושם השער מהחצר, ונתוודע בבירור שהמחותן הוא אביו ונפלו זע"ז [זה על זה] בבכיות רבות. ואח"כ [ואחר כך] גדלה השמחה בכפלי כפליים משמחת החתונה ומי אשר נפשו חָפֵל לו בגורל האמנה ירווה בדשן נפשו מסיפור הנורא הזה: